

A syphilisnek az egész országot illető percentuális¹⁶ aránya nehezen becsülhető meg. Valószínű azonban, hogy olyan nálunk a helyzet, mint a latin államokban, hol a lakosságnak kb. mintegy 15–20 százaléka fertőződik nemi bajokkal, amiből syphilisre ennek a mennyiségnek talán egyharmadát számíthatjuk. *Ily megközelítő becsléssel a syphilisesek számát Csonka-Magyarországon kb. 400 000-re lehet tenni! [...]*

A fertőzés maximális pontja a 22. életévre esik. A legveszedelmesebb serdülő évek alatt, 15-től 19 életévig 10,1 százalék, a 15–24. életévig 47,8 százalék, tehát az előbbi kortartalom alatt az összes fertőzéseknek egytizede, az utóbbi alatt pedig közel fele lépett fel. [...]

*(Budapest, Globus nyomdai műintézet Rt., 1927. – Kiny.
A gyógyászat tudományos közleményei)*

A szeszkes italokról és a nemi betegségekről a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének megbízásából

DR. PÁNDY KÁLMÁN¹⁷

10–15 évvel azután, mikor valaki olyan jól éjszakázott bolondos cimborákkal meg cifra lányokkal és amikor tán észre sem vette, hogy a hímtagját felsebezte, 10–15 évvel ezután egyszerre csak azt veszi észre, hogy estefelé nem lát, egyik lába belebotlik a másikba, nem hall olyan jól, mint azelőtt, duplán

¹⁶ „Százalékos”.

¹⁷ Ideggyógyász, elmeorvos (1868–1945). A gyulai kórház elmeosztályának vezetője, 1905-ben a Lipótmezőn osztályvezetői kinevezést kapott. – A lipótmezei tébolydát eleve elmeegógyintézetnek építették. A Parlament után az ország legnagyobb alapterületű magyar építménye volt. A 19. század utolsó harmadára rendkívül megnövekedett a nemi betegségben szenvedők száma, a kórok ellenszerét még évtizedekig nem találták, így több betegség – például a szifilisz – az idegrendszert, az agyat, a lágy részeket is megtámadta, illetve károsította.

látja a gyertyát, ezekből a jó orvos mindjárt tudja, hogy a legénykori syphilis után gerincsorvadása van a betegnek, sőt azt is tudja, hogy ezt a syphilist nem gyógyították úgy és addig, amint kellett volna.

Az őrmesterekkel szokott megtörténni, pedig még amikor elég fiatalok, hogy egyszerre csak hibákat csinálnak a jelentésben, elhibázzák a betűket, kihagynak egyes szavakat, piszkos és rendetlen lesz az írásuk. A beszédje is akadozik az ilyen csendőrnek és egyszerre csak megromlik az esze, elfelejti azt, amit egy órával előbb hallott, összeforgatja a parancsokat, néha meg nyilvánvalóan bolondokat beszél, hogy ő nagy hivatalt kap, hogy generális lesz belőle meg császár, hogy milliókat kap vagy szerez valahonnét, éjjel nem tud aludni, elbarangol, ültében elalszik vagy összepiszkolja magát. Ilyenformán szokott kezdődni az agylágyulás, az a szomorú betegség, amely 100 elmebajos csendőrőrmester közül 81-et visz a sírba.

Van olyan, aki évekig sem érzi, hogy valami baja volna és egyszerre kisebbesedik a lábaszára, vagy a húsból romlik ki akkora darab, mint egy dió, másnak a homlokcsontjából nő egy daganatja, a harmadiknak behorpad az orra, mindezt a syphilis gombája csinálja, amelyik megeszi a csontot. Még az ilyen syphilis is csodálatos módon gyógyul, ha hozzáértő orvos keze alá kerül.

(Budapest, 1908. 104–105. old.)

A syphilis mortalitása

DR. DOROS GÁBOR

A syphilis-nek mint népbetegségnek ragályozó volta, lappangó jellege, az egyént, utódot és az egész társadalmat sújtó káros következményei már közismertek, sőt elterjedési fokáról is nagy általánosságban tájékozva vagyunk.

Az államhatalom érdekeit azonban legközvetlenebb a syphilisnek az individuum életét pusztító veszedelme érinti. A nemzetnek legnagyobb kincse egyedeinek élete, melyet minden eszközzel meg kell óvnia és fenn kell